

i landbrugets lønudgifter. For 17—20 årige karle samt for piger på 18 år og derover anføres disse indekstrækker i foranstående oversigt for at give et indtryk af løntællingernes konkrete resultater.

Da værdien af kost og logi ikke er steget nær så meget som pengelønningerne, kan de anførte indekstrækker ikke tages som udtryk for bevægelserne i den samlede løn (d. v. s. pengeløn + kost og logi). Såfremt man for hele året 1948—49 ville beregne indekstal for den samlede løn, ville disse indekstal, når 1935—36 = 100, formentlig udgøre omkring 400 for karle på 17—20 år og omkring 335 for piger på 18 år og derover.

(Fortsættes.)

Loven af 31. marts 1949 om landbrugsejendomme.

Af sagfører, cand. jur. *M. Hesselbjerg.*

Forinden lov nr. 106 af 3. april 1925 om landbrugsejendomme trådte i kraft, gjaldt der ingen fælles regler for landbrugsejendomme. Der gjaldt forskellige regler for bondejord og for hovedgårdsjord, og forskellige regler for gårde og husmandsbrug. Loven af 1925 ophævede disse skel og indførte visse fælles regler for alle landbrug, se nedenfor.

Den 28. maj 1948 vedtoges af folketinget ved 3. behandling et forslag til lov om landbrugsejendomme og et forslag til lov om udstykning og sammenlægning m. m. af faste ejendomme, der skulle afløse de gældende love af 1925. Forslagene gik derefter til landstinget og blev i en noget ændret form vedtaget af landstinget i januar 1949, hvorefter de den 24. marts 1949 blev vedtaget af folketinget i landstingets affattelse og stadfæstede af kongen den 31. marts 1949. Lovene træder i kraft den 1. oktober 1949.

Medens lovforslagene behandledes i rigsdagen, har de under benævnelsen »de små jordlove« været meget omtalte og omdiskuterede i pressen. Heri har de delt skæbne med statshus-

mandsloven »den store jordlov«, der trådte i kraft den 1. november 1948, men medens den sidste opnåede en form, der kunne tiltrædes fra alle sider i rigsdagen, var dette ikke tilfældet med loven om landbrugsejendomme, idet der var en betydelig opposition mod denne ved den afsluttende vedtagelse i folketinget, se nedenfor.

Det var kun loven om landbrugsejendomme, der mødte opposition, og denne gjaldt kun et enkelt afsnit af loven, nemlig kapitel II: Om erhvervelse af adkomst på landbrugsejendomme. Ud over dette kapitel, der indeholder helt nye bestemmelser, indeholder loven adskillige ændringer i den gældende lov, hvoraf flere har betydelig interesse. I det følgende skal gives en kort fremstilling af lovens indhold, idet enkelthederne behandles i den rækkefølge, som de har i loven.

Kapitel I. Almindelige bestemmelser.

Den hidtil gældende lov om landbrugsejendomme af 3. april 1925 bestemmer, at en ejendom er landbrugsejendom, når den har mindst 1 ha geometrisk mål og 1 000 kr. grundværdi, og at dette medfører, at ejendommen skal opretholdes og drives som selvstændigt brug og være forsynet med bygninger og beboere.

Disse bestemmelser svarer i hovedsagen til den nye lov.

Denne fastsætter dog, at en ejendom kun skal noteres som landbrugsejendom, hvis mindst 1 ha anvendes til jordbrug, eller hvis ejendommen kun har 2 ha jord eller mindre, at mindst halvdelen af tilliggendet anvendes til jordbrug.

Den nye lov pålægger lige så lidt som den gamle i almindelighed en pligt til at holde besætning på en landbrugsejendom, men den indeholder dog en enkelt bestemmelse herom, der lyder således:

»Har ejendomsforholdets varighed været under 1 år, må ved ejendommens salg dens besætning, inventar, afgrøder og andre frembringelser ikke være nedbragt under det normale for tilsvarende ejendomme, medmindre skriftlig tilladelse er indhentet fra kommunalbestyrelsen.«

Meningen med denne bestemmelse er at modvirke spekula-

tion med ejendomme med det formål at opnå en særlig fortjeneste ved realisation af hele besætningen og inventaret eller en væsentlig del deraf.

Loven indeholder endvidere i modsætning til den nuværende en regel om arveret til landbrugsejendomme, idet dens § 3 fastsætter:

» De ifølge forordning af 13. maj 1769 § 5, 1. punktum, og senere bestemmelser gældende regler om selvejerbønders testamentsret finder anvendelse med hensyn til testamentariske dispositioner over landbrugsejendomme med tilbehør. De nævnte regler finder dog ikke anvendelse i tilfælde, der omfattes af bestemmelserne i forordning af 21. maj 1845 § 27, 2. punktum, jfr. lov nr. 563 af 4. oktober 1919 § 5, næstsidste stk.«

De i paragrafens 1. stk. nævnte bestemmelser går ud på, at selvejerbonden ved testamente kan bestemme, hvem af hans arvinger han vil tillægge ejendommen, og til hvilken pris arvingen kan overtage den. Disse bestemmelser har hidtil kun været gældende for gårde med mindst 1 td. hartkorn og for statshusmænd og kun for kongeriget. Betydningen af bestemmelsen er, at den udvider reglerne til at gælde for Sønderjylland og for ejendomme med mindre end 1 td. hartkorn. For sædegårdene, d. v. s. de fleste herregårde, har der været andre regler gældende, og paragrafens stk. 2 bestemmer, at disse gælder uforandret.

Kapitel II. Om erhvervelse af adkomst på landbrugsejendomme.

Fra tiden før enevældets indførelse kendes forskellige begrænsninger i retten til at erhverve landbrugsejendomme. Adelige måtte ikke købe selvejerbøndergårde, borgerlige måtte ikke købe adelens gods, og kongen måtte ikke gøre det uden rigsrådets samtykke. Disse begrænsninger bortfaldt i 1682 efter enevældets indførelse, og siden da har der som regel ingen begrænsning været i retten til at erhverve landejendomme under hensyn til disses art eller antal. Under sidste krig indførtes dog ved loven af 8. juli 1943 den regel, at handel om landejendomme ikke uden særlig tilladelse kunne ting-

lyses, når køberen ikke havde været landbruger i mindst 2 af de sidste 5 år. Denne regel, der igen er ophævet, udelukkede derimod ikke, at landbrugere købte et ubegrænset antal ejendomme.

Det var derfor noget helt nyt, når det første forslag om landbrugsejendomme, der blev vedtaget af folketinget den 28. maj 1948, indeholdt den regel, at adkomst på en landbrugsejendom ikke måtte erhverves af en person, når denne i forening med ægtefælle og umyndige børn herved ville blive ejer eller medejer af tilsammen mere end 2 landbrugsejendomme (§ 9). Det var også noget nyt, når der samtidig blev vedtaget en bestemmelse om, at ingen for egen regning måtte drive mere end 2 landbrugsejendomme (§ 16).

Da staten i mere end 150 år har virket for fremme af selvejet, bl. a. ved at staten har solgt sit eget fæstegods og ved loven af 30. juni 1919 om fæstegodsets overgang til selveje, kunne det egentlig undre, at bestemmelser af denne art ikke er kommet tidligere. Hvis godsejere købte landbrugsejendomme og enten forpagtede disse bort eller drev dem ved bestyrer, kunne godsvæsenet igen brede sig på selvejets bekostning tværtimod lovgivningens hensigt.

Forklaringen på, at sådanne begrænsninger i adgangen til at erhverve landbrugsejendomme har manglet, er imidlertid den, at der aldrig har vist sig nogen trang for dem. Det har sjældent været rentabelt at sætte penge i landbrugsejendomme, der bortforpagtedes eller blev drevet ved bestyrer. Når der endnu findes godsejere med et større antal ejendomme, skyldes det som regel en ulyst hos disse til at skille sig af med nedarvet ejendom. Det er en levning fra fortiden, der stadig vil reduceres i betydning, navnlig på grund af arvedelinger.

Hvis der spørges, om der da i nutiden har vist sig en trang til at forhindre samling af flere ejendomme på een ejers hånd, må svaret blive benægtende. Det viste sig da også, at princippet i lovforslaget blev opgivet under lovforslagets senere behandling, ligesom reglen om, at ingen for egen regning må drive mere end 2 landbrugsejendomme, blev opgivet.

I § 11 foresloges endvidere særlige regler for arv og overdragelse til nær familie. For disse skulle reglerne i § 9 ikke gælde, men hvis erhververen ved arv eller familieoverdragelse blev ejer eller medejer af mere end 2 landbrugsejendomme med et grundbeløb på mindst 35 000 kr., måtte han afhænde de overskydende ejendomme.

Denne regel er lettere at forstå end reglen i § 9. Efter statshusmandslovens § 8 stk. 3 gælder statens forkøbsret ikke ved arv eller familieoverdragelser uanset antallet af ejendomme. Forslaget vil begrænse denne fritagelse, således at den ikke gælder for erhvervelse af mere end 2 ejendomme af den størrelse, som omfattes af statens forkøbsret.

Efter at forslaget var vedtaget af folketinget, blev det i stærkt ændret form vedtaget af landstinget i januar 1949 og den 24. marts vedtaget af folketinget i landstingets affattelse, og det er således den sidste, som er blevet til lov.

Ændringerne i landstinget går ud på, at begrænsningen i adgangen til at erhverve mere end 2 ejendomme — for så vidt angår arv og familieoverdragelse mere end 2 ejendomme med et grundbeløb på mindst 35 000 kr. — ikke finder anvendelse, når erhververen i anledning af ejendommens erhvervelse med statens jordlovsudvalg har truffet en bindende aftale, som er godkendt af landbrugsministeriet, om til anvendelse efter reglerne i statshusmandsloven at afstå til staten hertil egnet og velbeliggende jord, som såvel i areal som efter grundbeløb svarer til mindst $\frac{1}{5}$ af den erhvervede ejendoms tilliggende, bortset fra skovbevoksede arealer.

Det vil ses, at loven ved disse ændringer helt har forandret karakter. Medens det oprindelige formål var at forhindre opståen af nye godser og reducere omfanget af de bestående, er dette nu opgivet til fordel for erhvervelse af jord til statens jordlovsudvalg til en pris, som dette vil give, og landbrugsministeriet godkende. Erhververen kan vælge, om han vil acceptere disse vilkår eller opgive erhvervelsen af den pågældende ejendom.

Som bekendt blev loven også efter landstingets vedtagelse udsat for stærk kritik. Man gjorde navnlig gældende, at den,

for så vidt angår de eksisterende godser, strider mod grundlovens påbud om, at der ved ekspropriation skal gives fuldstændig erstatning. Kritikerne hævder, at der i realiteten er tale om en slags ekspropriation, men at loven hverken sikrer eller tilsigter, at der gives fuld erstatning. Endvidere er det gjort gældende, at loven ikke — som foreskrevet i grundloven — er krævet af almenvellet, da jordlovsudvalget vil få tilbudt rigeligt af jord gennem forkøbsretten efter statshusmandsloven, samt at den krænker grundlovens lighedsprincip, idet den alene rammer en ganske fåtallig kreds af danske statsborgere.

Medens loven blev gennemført i landstinget med 56 stemmer mod 1, mødte den betydelig modstand i folketinget på grund af bestemmelserne i kapitel II. Meningerne var dog stærkt delte inden for de partier, venstre og konservative, hvorfra oppositionen kom. Nogle stemte for forslaget, andre undlod at stemme. Ialt 33 (25 venstre og 8 konservative) stemte mod forslaget, der blev vedtaget med 89 stemmer.

Fra det store landbrugs side er det bebudet, at lovens grundlovsmæssighed vil blive prøvet ved domstolene.

Kapitel III. Om leje-, forpagnings- og bestyrerforhold.

I ældre tid var de under godserne hørende bøndergårde fæstepligtige, d. v. s. de måtte ikke drives af godsejeren for egen regning, men skulle bortfæstes for brugerens og hans eventuelle enkes levetid. For dette fæsteforhold var i lovgivningen fastsat mange detaljerede regler, der i almindelighed ikke kunne fraviges ved aftaler mellem parterne. Andre ejendomme, også husmandsbrug, kunne derimod bortforpagtes og bortlejes på åremål eller opsigelse og som hovedregel på de vilkår, som parterne enedes om, idet der gjaldt meget få regler om sådanne brugsforhold.

Ved loven af 30. juni 1919 om fæstegodsets overgang til selveje tabte fæstelovgivningen sin betydning, men ved samme lov blev der givet særlige regler om brugen af huse på landet med et tilliggende på mindst 2 skpr. land (senere

ændret til mindst $\frac{1}{2}$ ha), der anvendtes som husmandsbrug¹⁾. Når ejeren havde anden ejendom på landet med større areal end 2 skpr. land (senere $\frac{1}{2}$ ha), måtte et sådant husmandsbrug ikke uden samtykke af en særlig kommission gives i brug på anden måde end i livsfæste eller i leje eller forpagtning på en årrække af mindst 8 år, medmindre der var tale om egentlige tjenestehuse og funktionærboliger. Om dette brugsforhold blev der givet udførlige regler, der på adskillige punkter minder om fæstelovgivningen. Brugere af disse huse har på visse betingelser fået ret til fornyelse af lejemålet på billige vilkår, efter loven af 13. marts 1943 indtil 1. april 1951. Da disse huse som regel bortlejes for 8 år, kaldes de ofte »otte-års-huse«. For andre landejendomme gælder derimod kontraktfriheden, hvorfor man kalder aftaler om brugen af disse »frie forpagtninger«.

Den nye lov indeholder i modsætning til den nugældende et kapitel om leje-, forpagtnings- og bestyrerforhold. Disse bestemmelser er af et noget blandet indhold.

1) Visse regler tilsigter at underbygge reglerne om, at landbrugsejendomme skal opretholdes som selvstændige brug. Hertil hører en regel om, at de til en landejendoms drift fornødne beboelses- og avlsbygninger ikke uden landbrugsministeriets tilladelse særskilt må bortlejes eller anvendes på anden måde, der hindrer ejendommens selvstændige drift (§ 13). Hertil hører også regler, der begrænser retten til at give en del af en landejendoms areal i brug til andre (§ 14). Sådanne regler findes også i den nugældende lov, men de er tildels skærpede i den nye lov. Endvidere kan nævnes en regel om, at når en landejendom, som ikke bebos af ejeren, drives ved bestyrer, skal denne med husstand bo og have husholdning på ejendommen. Bestyreren skal være myndig og ved skriftlig bestyrerkontrakt være sikret en opsigelsesfrist på 3 måneder (§ 15, stk. 3), og endelig kan nævnes, at loven på-

---

¹⁾ Grænsen opad er i almindelighed 1 td. hartkorn, men reglerne omfatter med visse undtagelser også de under et gods hørende landbrugsejendomme med et tilliggende af 1 til 2 tdr. hartkorn.

lægger en forpagter samme pligt som ejeren til at holde ejendommen forsynet med inventar og avl (§ 15 stk. 2).

2) Om bortforpagtning i almindelighed gives den regel, at det skal ske ved en skriftlig kontrakt, som bl. a. skal indeholde bestemmelser om forpagtningens varighed og forpagtningsafgiften (§ 15 stk. 1). Det angives ikke, hvilke følger det medfører, at disse regler ikke overholdes. Iøvrigt gælder ligesom tidligere aftalefrihed med hensyn til vilkårene.

3) Det mest bemærkelsesværdige ved kapitlet er dog, at det har indført en forpagtningspligt for visse brug, svarende til den tidligere fæstepligt. I § 16 bestemmes det, at en landbrugsejendom, som er ansat til grundværdi 12 000 kr. eller derunder, ikke må drives for ejerens egen regning, dersom denne driver en anden landbrugsejendom, som er beliggende inden for en afstand af 5 km, beregnet i lige linie mellem ejendommenes bygninger, men skal bortforpagtes til en person, som ikke driver anden inden for nævnte afstand beliggende landbrugsejendom, således at forpagtningen tidligst udløber 8 år efter tiltrædelsen.

Samme regel gælder, hvis ejendommen tilhører et selskab eller lignende, og mindst halvdelen af selskabets kapital tilhører en person, som for egen regning driver en anden landbrugsejendom inden for en afstand af 5 km.

For disse forpagtningsforhold gives i § 17 en del regler, bl. a. at forpagtningen skal tiltrædes senest 1. april året efter, at pligten til bortforpagtning opstår, at der skal oprettes skriftlig kontrakt og ved forpagterens til- og fratrædelse afholdes overleveringsforretning, eventuelt synsforretning, at forpagteren er forpligtet til i forpagtningstiden at bebo og drive ejendommen, og at det ikke gyldigt kan aftales, at forpagteren som vederlag for forpagtningen helt eller delvis yder arbejde for ejeren. Er skriftlig kontrakt eller overleveringsforretning ikke oprettet, eller er disse dokumenters indhold ufuldstændigt, kommer det ejeren til skade, idet han i tilfælde af tvist om forpagtningsforholdet må bevise rigtigheden af sin påstand, medmindre den af forpagteren fremsatte påstand er åbenbart ubillig.

Loven giver ikke forpagteren nogen ret til erstatning for forbedringer, og i tilfælde af misligholdelse af forpligtelserne, herunder vanrøgt af ejendommen eller væsentlig forringelse af dennes tilbehør, kan ejeren straks hæve forpagtningsforholdet. Ved forpagterens død kan dennes ægtefælle, dødsbo og arvinger fortsætte forpagtningen indtil 1. april i det påfølgende år, medmindre den aftalte forpagtningstid udløber forinden.

For så vidt angår huse på landet med mindst $\frac{1}{2}$ ha jord, der tidligere har været undergivet lovebekendtgørelse af 12. april 1935 og lov nr. 116 af 13. marts 1943 («otte-års-husene») bestemmer loven, at de særlige bestemmelser i denne lovebekendtgørelse og lov træder i stedet for bestemmelserne i §§ 16 og 17.

Efter dette er der således omhandlet 3 sæt regler om bortforpagtning eller bortleje af landbrugsejendomme.

- 1) De frie forpagtninger.
  - 2) Forpagtning og leje af visse brug med højst 12 000 kr. grundværdi, for så vidt de ikke falder ind under gruppe 3.
  - 3) De såkaldte »8-års-huse«.
- Dertil kommer, at der gælder særlige regler om
- 4) Tjenestehuse og
  - 5) Huse og arbejderboliger på landet (lov nr. 116 af 13. marts 1943) samt om
  - 6) Statshusmandsbrug, der ikke må bortlejes hverken helt eller delvis (lov af 9. juni 1948 § 37).
- Emnet er således ret kompliceret.

Kapitel IV. Om udstykning og sammenlægning m. m.

Det er noget nyt, at loven om landbrugsejendomme indeholder et særligt kapitel om udstykning og sammenlægning m. m., men dette har den særlige årsag, at disse regler efter lovene af 1925 fandtes i loven om udstykning og sammenlægning m. m., der omfatter alle faste ejendomme, medens de særlige regler om landbrugsejendomme nu er anbragt i loven om landbrugsejendomme. Der er således sket en flytning af

reglerne fra den ene lov til den anden, men desuden er reglerne på flere punkter undergået vigtige ændringer.

Fra gammel tid har lovgivningen reguleret jordfordelingen gennem regler om udstykning og sammenlægning af landejendomme. Allerede i 1682 blev det forbudt at nedlægge landsbyer og bøndergårde for at lægge jorden under sædegårdene, og i 1769 blev det forbudt at lægge bondejord under hovedgårdsjord, selv om ikke herved nogen gård blev nedlagt. Dertil kom samtidig regler om, at bøndergårde skulle vedligeholdes som selvstændige avlsbrug, hvilket senere nærmere reguleredes ved bestemmelser om størrelsen af den hovedparcel, der skulle blive tilbage i tilfælde af udstykning af jord fra ejendommen. Også for hovedgårde gjaldt regler om opretholdelse af en hovedparcel, og denne skulle være større end hovedparcellen til en bondegård. For mindre ejendomme gjaldt derimod i almindelighed ikke nogen vedligeholdelsespligt.

I loven af 6. april 1906 blev det fastsat, at hovedgårde ikke måtte nedbringes under 40 tdr. boniteret mål (til takst 24), hvilket svarede til $7\frac{7}{8}$ td. hartkorn, medens hovedparcellen for bøndergårde varierede efter forholdet mellem areal og hartkorn fra 2 til $\frac{1}{2}$ td. hartkorn.

Dette nedarvede system ændredes afgørende ved lovene af 1925, der ophævede de særlige regler om hovedgårdsjord og bondejord og udvidede vedligeholdelsespligten til alle landejendomme med mindst 1 ha geometrisk mål og mindst 1 000 kr. jordværdi. Mindstestørrelsen af hovedparcellen fastsattes efter forholdet mellem ejendommens areal og hartkorn efter den på følgende side viste skala.

Hvis en landejendom er under denne mindstestørrelse, kan der som regel ikke udstykkes jord fra den, med mindre der i stedet indlægges et tilsvarende areal.

Denne skala gentages i loven af 1949 § 19, men dertil føjes i 2. stk.:

»Ovenstående mindstestørrelser for hovedparceller forøges med 5 pct. for hvert fulde 1000 kr., som en landbrugsejendoms grundbeløb, jfr. lov nr. 202 af 20. maj 1933 §§ 2 og 3, på det

Klasse	Forholdet mellem areal og hartkorn	Hovedparcellens mindstestørrelse
I	5 ha eller derunder til 1 td. hartkorn.	enten 2 tdr. hartkorn eller 6 ha boniteret mål. Mindst 7 ha og
II	Over 5 indtil 8 ha inkl. til 1 td. hartkorn.	enten 1½ td. hartkorn eller 4½ ha boniteret mål. Mindst 10 ha og
III	Over 8 indtil 14 ha inkl. til 1 td. hartkorn.	enten 1 td. hartkorn eller 3 ha boniteret mål. Mindst 12 ha og
IV	Over 14 ha til 1 td. hartkorn.	enten ½ td. hartkorn eller 2½ ha boniteret mål. Mindst 14 ha og

tidspunkt, da ejendommen første gang udstykses, overstiger 20 000 kr., dog ikke ud over det 4-dobbelte af de i skalaen anførte mindstestørrelser. Såfremt kun en del af en ejendoms tilliggende i matriklen er noteret som landbrugsejendom, betragtes ejendommen dog ved anvendelse af denne regel som landbrugsejendom i sin helhed.«

Denne ændring, der forøger hovedparcellen for større ejendomme, minder om den tidligere regel om hovedgårde, men har ganske vist et betydeligt større område, da den omfatter alle ejendomme med et grundbeløb over 21 000 kr.

En anden betydningsfuld regel minder om ældre regler. Loven af 1925 ophævede forbudet mod at lægge bondejord under hovedgårdsjord og udtaler udtrykkelig, at jord som regel frit kan sammenlægges, når ingen landbrugsejendom der ved nedlægges som selvstændigt brug. Dette ændres ved lovens § 24, der lyder således:

»1. Landbrugsejendomme med et grundbeløb, jfr. lov nr. 202 af 20. maj 1933 §§ 2 og 3, af 40 000 kr. eller derover må ikke forøges med anden jord, og landbrugsejendomme med et grundbeløb af under 40 000 kr. må kun forøges med anden jord indtil denne grænse. Disse bestemmelser skal dog ikke

være til hinder for, at en ejendom forøges med jord fra en anden ejendom ud over den nævnte grænse, når den ejendom, hvorfra jorden skilles, beholder et grundbeløb af mindst samme størrelse som det, ejendommen havde, hvortil jorden lægges, eller arealet har været tilbudt statens jordlovsudvalg, og dette har erklæret ikke at ville erhverve jorden. Landbrugsministeriet kan fravige de her nævnte bestemmelser under særlige forhold.«

Denne regel vil medføre, at ikke alene hovedgårde, men alle ejendomme med et grundbeløb på 40 000 kr. eller derover som regel ikke kan forøge deres jordtilliggende.

Efter loven af 1925 kunne landbrugsministeren efter kommunalrådets anbefaling meddele tilladelse til sammenlægning af flere samme ejer tilhørende landbrugsejendomme, men højst 3 ejendomme med et samlet tilliggende af som regel ikke over 3 ha boniteret mål. Denne beføjelse er udvidet, således at maksimum for arealet nu er

enten	7 ha	geometrisk	mål	og	12 000 kr.	i	grundbeløb
eller	10	-	-	-	10 000	-	-
	-	12	-	-	9 000	-	-
	-	14	-	-	8 000	-	-

Det tilføjes, at tilladelsen kan gives, navnlig når bygningerne på de brug, som nedlægges, er dårlige og utidssvarende, og ejendommenes jorder er heldigt beliggende for samlet drift.

Endelig skal som en ny bestemmelse anføres reglen i § 27, stk. 3, om tilladelse til nedlægning af en landbrugsejendom på visse betingelser. Bestemmelsen lyder således:

»3. Landbrugsministeriet kan endvidere, når forholdene taler derfor, tillade nedlægning af en landbrugsejendom, imod at der af andre samme ejer tilhørende jorder enten oprettes en ny landbrugsejendom eller afgives areal til supplerings af mindre ejendomme til en af statens jordlovsudvalg godkendt pris eller stilles areal til rådighed for jordfonden som regel til en pris svarende til arealets grundværdi. Vederlagsarealet skal som regel ligge i samme eller tilgrænsende kommune og